

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו
יו"ר ועדת סת"ם
הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין
The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

פרשת תרומה

אור

מידת הקדושה במאכלו:

שמות פרק כה (כג) ועשית שלחן עצי שטים אמתים ארבו ואמה רחבו ואמה ורחבי קמתו:

דרשת חז"ל המאריך בשלחנו מכפר במקום המזבח:

ו**כתוב ביחזקאל פרק מא (כב) המזבח עץ שלוש אמות גבה וארפו שתיים אמות ומקצעותיו לו וארפו וקירתיו עץ וידבר אלי זה השלחן אשר לפני קוק: ומבואר במסכת ברכות דף נד ע"ב וכן במסכת חגיגה דף כז ע"א 1.** אמר רב יהודה מדוע התחיל הפסוק במזבח וסיים בשולחן ללמדנו שבזמן בית המקדש המזבח מכפר ואילו עכשיו שולחנו של אדם מכפר על ידי שמאריך על שולחנו ויאכיל עני.

שאלות:

א { עלינו להבין את דרשת חז"ל כיצד יתכן ששולחנו של אדם הופך כמזבח אשר מכפר על עוונותיו של האדם, הרי השולחן הוא בעצם מקור הביטוי של הנאות הגוף והעולם לאכול ולשתות עליו, ומה ישווה וידמה למזבח שכולו קודש להשם: ב { עוד עלינו להבין למרות הסבר חז"ל שבוה שמאריך על שולחנו שמא יזדמן עני ויאכילהו, אם כן מה נעשה בזמננו שאין הדרך של העניים להיכנס ולאכול על שולחן אחרים כיצד שולחנו יהפך למזבח?

מנהג העולם:

כאשר נתבונן בשולחן האדם מנהג העולם יעודו לאכילה ושתיה ואין התייחסות לאכילתו של האדם אלא למלא את רעבונו ולהטיב את גופו, ומתייחסים לחלק הזה כדבר גשמי למלא את הסיפוקים, ולזאת דרכו לאכול ולשתות כמובן לברך ולקום משולחנו, אולם תורתנו וחז"ל מלמדים אותנו שאכילתו של אדם ושולחנו יכולים להיות מזבח שעליו מקריב קורבנות ולקדש מאכלו עדי הופך להיות רוחני ויותר מכך לזכות על ידי זה לרוח הקודש והכל תלוי בכוונתו של אדם כאשר נבאר.

בזכות הצדקה לעניים שולחנו מכפר:

ובזה נבוא לביאור פרשתנו שבעצם דברי חז"ל שהמאריך על שולחנו שמא יזדמן לו עני, הן לפי מנהג זמננו כיצד השולחן הופך להיות מזבח, מתבאר מהגמרא והראשונים 2. בזה שמאכיל עניים בשולחנו שצדקה זו היא במקום קרבן ועל ידי זה שולחנו הופך להיות מזבח כפרה, אך ברור שאינו אלא דוגמה אך העיקרון הוא הקרבה למען הזולת זה קרבן להשם בהיות וזה רצון השם שאיש את רעהו יעזור ועולם חסד יבנה וכאשר עושים רצונו של מקום אין קרבן גדול מזה כמאמר שמואל הנביא לשאול, בשמואל א פרק טו (כב) ויִאמֶר שְׁמוּאֵל הֲחִפֵּץ לִיקְוֹק בְּעֻלּוֹת וְזִבְחִים כְּשֶׁמֶעַ בְּקוֹל קְוֹק הֲנֵה שְׁמֵעַ מִזֶּבַח טוֹב לְהִקְשִׁיב מִחֶלֶב אֵילִים: וכאשר האדם מקריב מעצמו מזמנו ומנוחיותו ומכספו לזולת זוכה שמעשיו הן הקורבנות ומכפר כמזבח את עוונותיו.

דברי השל"ה הקדוש כיצד בזמננו מתקיימים דברי חז"ל שהשולחן מזבח:

וכך כתב השל"ה הקדוש 3. למרות שבזמננו אין הדרך להכניס אורחים לביתו הן מפני הבושה והן מפני הצניעות והן מפני אינשי דלא מעלי, מכל מקום העצה לזה שאדם יפריש באופן קבוע לצדקה לעניים בכדי שתמיד יש עניים שאוכלים ממנו וחשיב כנמצאים על שולחנו. נמצינו למדים כי כל הקרבה למען הזולת היא הופכת לתחליף למזבח אשר מכפרת את העוונות, ולזאת כל אותן עשרות אלפי אנשים מהציבור החרדי צבא השם אשר שותפים לכל ארגוני ומפעלי ומעשה החסד הנעשים לכלל ישראל הן הם תחליף למזבח אשר במעשיהן מכפרים על כל עוונות עם ישראל.

לימוד תורה על השולחן מקדש ומכפר ומברר ניצוצות הקדושה:

אולם כל זה לפי ביאור הגמרא שהכפרה נעשית על ידי הצדקה, אך מלבד זה התנא רבי שמעון בר יוחאי בפרקי אבות פ"ג-ג 4. מלמדנו דרך נוספת אמירת דבר תורה על השולחן הופך השולחן לשולחנו של מקום ולמזבח כפרה ולומד הדבר מדברי יחזקאל שהתחיל במזבח וסיים בשולחן אשר לפני השם, ובלי דבר תורה כאילו אוכל מזבחי מתים. וכן מבואר בזוהר בפרשתנו תרומה דף קנג ע"א 5. ביתר הרחבה שמספר על רבי חייא ורבי יעקב בר אידי ורבי יסא הקטן כאשר הלכו לרבי שמעון בטבריה וישבו לאכול בדרכם אמרו שצריך לומר דבר תורה על שולחנם שבוה הופך השולחן לפני השם כיון שעל ידי דבר תורה מקדש מאכלו וישנו מלאך הממונה שמעלה אותו שולחן לפני הקב"ה ומתעטר בו, ובלעדי דבר תורה שולחנו הופך לקיא צואה. ואכן גם מבואר במסכת מגילה דף יב ע"ב 6. ההבדל בין ישראל לאומות שישראל אומרים דבר תורה על השולחן ולעומת זה אומות העולם מדברים דברי תיפלות. וטעם הדבר שעל ידי דברי תורה הנאמרים על השולחן מקדשים את האוכל ומבררים את ניצוצות הרוחניים הנמצאים תוכו והופך להיות כקרבן המכפר על האדם. והוסיף על כך בשבט מוסר פרק כ. (לב) יהא אדם זהיר לקדש אכילתו, ויחשב לו כקרבן ולכוין להוציא ניצוצי קדושה מהמאכל, ומאד מאד צריך לזיהר בברכת הנהנין. הבט וראה מ"ש האר"י ז"ל כמה יש לזיהר בברכת הנהנין, שמא אביך מגולגל בו ונמצא אתה הורגו, דכמה וכמה נשמות מגולגלים בדומם צמח חי בלתי מדבר, ולכן כשמברך בכוונה מעלה הנשמה ממדריגה למדריגה. ולא כהמון עם החוטפים הברכה בשיניהם ומבליעים בלשוניהם והברכה לא כדת וכהלכה, אוי להם מיום תוכחה: והבעש"ט כותב: "כל אכילה ושתיה שאדם אוכל ושותה הוא ממש חלק ניצוצות שלו" ע"כ. ובזה מובן שבלי דבר תורה אוכל מזבחי מתים את אותן נשמות מגולגלות במזון האדם שאינו מגיע לתיקונו.

דברי הזוהר והאר"י ל איך הנשמה נזונית מהאוכל:

עוד כתב הזוהר בפרשת יתרו דף סב ע"א 7. שאל רבי אלעזר את אביו רבי שמעון מדוע תלמידי חכמים יותר חלשים משאר בני העולם? אמר לו יפה שאלת התשובה לכך צריך לדעת שהמזון כולו מאת השם יורד מגושם אך בתוכו יש את החלק הרוחני ותלוי ממה האדם ניזון יש נזונים מהחלק הגשמי אבל תלמידי חכמים עיקר מזונם הוא מהחלק הרוחני שאוכלים מזון של ריח ונשמה, ולא אוכלים מזון הגוף כָּלָל, לכן חלש גוף החכמים יותר מפני העולם, שהרי לא אוכלים מזון הגוף כָּלָל. וכן כתב המהר"ח"ו 8. לבאר איך יתכן שחיות הנשמה תלויה במזון הגשמי ובלעדי אין קיום לאדם ולנשמה ובגלל זה טעו הפילוסופים שאין המשך לנשמה יותר מהגוף, אולם כותב המהר"ח"ו שבמזון יש חלק גשמי ויש חלק רוחני והנשמה נהנית

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם

הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

מהחלק הרוחני וזה הפירוש כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם אלא על מוצא השם. והביא דבריו להלכה במגן אברהם סימן ו ס"ק ד רוחני. ובכוונות כתוב דהנשמה נהנית מרוחנית המאכל והגוף נהנה מגשמיות המאכל ומכח זה קשורים זה בזה ע"י המאכל:

עיקר השגת רוח הקודש משיגים בכונת ברכות הנהנין:

זאת ועוד כתב המהר"ח"ו בשם האריז"ל עד כמה אכילתו של אדם מסוגלת להביא את האדם לדרגות גבוהות כאשר יכוון בברכותיו, בשער רוח הקודש דף ח ע"ב גם אמר לי מורי ז"ל. כי עיקר השגת האדם אל רוח הקודש. תלויה על ידי כונת האדם וזהירות בכל ברכת הנהנין. לפי שעל ידם מתבטל כח אותם הקליפות. הנאחזות במאכלים החומריים. ומתדבקים בהם באדם. האוכל אותם. ועל ידי הברכות שעליהם. הנאמרות בכונה. הוא מסיר מהם הקליפות ההם. ומזכך החומר שלו. ונעשה זך. ומוכן לקבל קדושה.

דברי הרש"ש אמירת הקטורת וקורבנות על שולחנו:

כתב בספר עוד יוסף חי [לרבנו הגאון ר' יוסף זרקא] ועשית שלחן עצי שטים ני"ל בס"ד השלחן הוא במקום המזבח כמ"ש רז"ל בזמן בהמ"ק מזבח מכפר ועכשיו שלחנו של אדם מכפר עליו, גם נודע כי בזמן שבהמ"ק קיים היה לנו שתי מזבחות שהוא פנימי להקריב קטורות, וחיצון לקרבנות עולות ותמידין ומוספין, ולכן הורה לנו רבינו הרש"ש ז"ל שכל אדם יהיה נזהר ללמוד על שלחנו בתוך הסעודה פרשת הקטורת ופרק אזהו מקומן שהוא במקום שני מזבחות הנזכרים ונודע דעל ידי עסק התורה על שלחנו וע"י שיהיה מאכיל עניים על שלחנו יתרבה השפע וישתלשל לאדם ע"י כ"ז צינורות השפע שהם כ"ב אותיות התורה עם חמשה אותיות מנצפ"ך הכפולים, ולכן מדת השלחן הוא אמתיים ארכו ואמה רחבו ואמה וחצי קומתו שהם כ"ז טפחים כמנין כ"ז צנורות השפע. וכן רמז הגר"א בפירושו על שיר השירים ג-ו שבקטורת נאמר בפסוק ארבעה מינים נטף ושחלת וחלבנה ולבונה זכה שהם ראשי תיבות שלחן ולכן נקרא המזבח שלחן כדכתיב "וידבר אלי זה השלחן".

הנהנה מסעודה שת"ח בתוכה:

כתוב בשמות פרק יח (יב) ויקח יתרו חתן משה עלה וזבחים לאלהים ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני האלהים: ופרש"י על פי המבואר במסכת ברכות דף סד ע"א ואמר רבי אבין הלוי כל הנהנה מסעודה שתלמיד חכם שרוי בתוכה כאילו נהנה מזיו שכינה, שנאמר [שמות י"ח] ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני האלהים. וכי לפני אלהים אכלו, והלא לפני משה אכלו? אלא לומר לך כל הנהנה מסעודה שתלמיד חכם שרוי בתוכה כאילו נהנה מזיו שכינה.

שאלות במאמר חז"ל:

א { ויש לשאול הנה חז"ל לימדו אותנו שכל הנהנה מסעודה ששרוי בה תלמיד חכם כאילו נהנה מזיו השכינה, וצריך מדוע וכיצד יהיה כך? ב { עוד הקשה בספר אבן ישראל להרה"ג מהר"י פישר זצ"ל כיצד נבין את הנאמר במסכת פסחים דף מט ע"א תניא, רבי שמעון אומר כל סעודה שאינה של מצוה אין תלמיד חכם רשאי להנות ממנה. והרי כיון ששרוי בה התלמיד חכם מצווה ליהנות ממנה ונמצאו דבריו סותרים?

ביאור הכתב והקבלה שהיית הסעודה לכבוד קבלת עול מלכות יתרו:

ובספר הכתב והקבלה כתב לבאר אחרת וז"ל, לפני אלהים. וכי ולי נראה וכו' שהיית סעודה זו זבחי אלהי' לאות על קבלתו עול מלכות שמים עליו וליכנס תחת כנפי השכינה לכן נהנו כל הגדולים מסעודתו. וכיון לזה הגאון מהר"י פישר זצ"ל בספרו אבן ישראל וז"ל נראה שאין כונת הגמרא כל שתלמיד חכם שרוי בתוכה היינו שהוא יושב ואוכל שם, אלא הכוונה אם עשיית הסעודה הוא בשביל התלמיד חכם שיושב בה היינו שנעשתה לכבוד התלמיד חכם, אבל אם הסעודה לא נעשתה עבור התלמיד חכם לא יהני לי כלל מה שהתלמיד חכם יושב בה, ולכן אסור לתלמיד חכם ליהנות ממנה, וזהו הביאור שהתלמיד חכם שרוי בתוכה, דהיינו היא סעודת תלמיד חכם היינו נשואי התלמיד חכם אז הוה כאילו נהנה מזיו השכינה עכ"ל.

תפקיד האדם לקדש את הגשמיות:

אולם נראה עוד לבאר שחכמים מלמדים אותנו שאדרבא עבודת השם היא דווקא עם הגשמיות שמוטל על האדם לקדש אותו על ידי כוונתו וברכותיו. ובזה יתרוץ הסתירה במאמרי חז"ל הני"ל שהם דקדוקו בלשונם לומר דווקא אם תלמיד חכם שרוי בתוך הסעודה ולא סתם נמצא או נהנה כיון שכל עיקר המצווה והזכות להשתתף בסעודה ששרוי בתוכה הוא בכדי לרומם את הגשמיות ולקדשו וזה מצריך שהתלמיד חכם יהיה שרוי בתוכה שיושב ומשתתף בישיבה קבועה ולא עראית ורק אז ילמדו מאכילתו ודברי תורתו כיצד אפשר לקדש את הגשמיות. אולם במסכת פסחים כתוב שכל שאינה סעודה של מצוה אין תלמיד חכם רשאי להנות, משמע שאינו יושב לסעוד אלא רק לאכול מעט ובזה אינה הופכת לסעודת מצוה.

ביאור רבינו בחיי היות ועבודת ה' לשמח גוף ונפש:

ומעין זה מצאתי ברבינו בחיי שכתב לבאר הענין וז"ל, עם חותן משה לפני האלהים לפני משכן האלהים והוא עמוד הענן ועמוד האש ששם משכן האלהים. וסעודה זו עשאוה לכבוד יתרו שנתגייר במילה וטבילה במים כדין הגר הבא לחסות תחת כנפי השכינה. ואין ספק כי הסעודה הזאת לאהרן ולשבעים זקנים וסעודת המטעמים ליצחק אבינו כוונה אחת להם כדי שתחול השמחה בנפש האוכל ותשרה עליו רוה"ק, לפי שכחות הנפש נקשרים בכחות הגוף ובהתעורר כחות הגוף אז יתחזקו כחות הנפש לאיזה ענין שיכוין אליו האוכל, וזה ענין הכנור בנביאים הבאים להעיר עליהם רוח ממרום כענין שכתוב (מלכים ב ג) והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה':

נזיר נקרא חוטא:

ולכן אמרו חז"ל במסכת נדרים דף י ע"א שהנזיר נקרא חוטא בגלל שמתנזר מהיין קל וחומר מי שמצער עצמו בדברים אחרים, ומבואר שם ששמעון הצדיק ורבי שמעון ור' אלעזר הקפר, כולן שיטה אחת הן דנזיר חוטא הוי. שמעון הצדיק ורבי שמעון הא דאמרן, ורבי אלעזר הקפר ברבי דתניא, ר' אלעזר הקפר ברבי אומר וכפר עליו מאשר חטא על הנפש וכי באיזו נפש חטא זה? אלא שציער עצמו מן היין, והלא דברים ק"ו ומה זה שלא ציער עצמו אלא מן היין נקרא חוטא, המצער עצמו מכל דבר על

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם

הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

אחת כמה וכמה מכאן, כל היושב בתענית נקרא חוטא ע"כ. הרי מפורש בחז"ל שאדם אשר מצער עצמו ולא נהנה מהעולם יקבל על זה עונש, והטעם כי התפקיד של האדם לעבוד את השם עם כל ההנאות של הגוף שיעשה אותם ברוח התורה.

מתנה לתלמיד חכם בביכורים ואכילתם בקדושים:

וכן אמרו חז"ל במסכת כתובות דף ק"ה שכל המביא דורון לתלמיד חכם כאילו הקריב בכורים **וכן אמרו במסכת יומא דף ע"א** אמר רבי ברכיה הרוצה לנסך יין על גבי המזבח ימלא גרונו של תלמידי חכמים יין, ובאור העניין כי התלמידי חכמים הקדושים בדרכיהם ובכל מעשיהם הנה הם ממש כמקדש וכמזבח מפני שהשכינה שורה עליהם כמו שהיתה שורה במקדש ממש, והנה המוקרב להם כמוקרב על גבי המזבח ומילוי גרונו כמילוי הספלים. **וכך כתב במסילת ישרים [בפרק כו]** טיבה של מדת הקדושה, שמעשיו הגשמיים של האדם חוזרים להיות עניני קדושה ממש, כאכילת קדשים שהיא עצמה מצות עשה והאיש שהגיע למדרגה זו הוא עצמו נחשב כמשכן, כמקדש, וכמזבח, כי השכינה שורה עליו כמו שהיתה שורה במקדש, ומעתה המאכל שהוא אוכל חשוב כקרבת שיעולה על גבי האישים עכ"ל.

מנהג שמאי והלל שמקדשים מאכלם במחשבה:

עוד מבואר שמאי מקדש כל אכילותיו בקדושת השבת. כמבואר **במסכת ביצה [דף טז-א]**: תניא אמרו עליו על שמאי הזקן כל ימיו היה אוכל לכבוד שבת, מצא בהמה נאה, אומר זו לשבת, מצא אחרת נאה הימנה מניח את השניה ואוכל הראשונה, אבל הלל הזקן מדה אחרת היתה לו שכל מעשיו לשם שמים, **ופירש רש"י**: ואוכל את הראשונה נמצא אוכלה לזו כדי שתהא היפה נאכלת בשבת, דהויא לה אכילתה של ראשונה לכבוד שבת, עד כאן, **וכתב שם המהרש"א** שמאי הזקן כל ימיו היה אוכל לכבוד שבת, עיקר טעם וכו' שבכל יום מששת ימי השבוע יזכור אותו להכין לו על צד היותר טוב כמו שאמר מחד שביך לשבתך, עד כאן. היינו שמה שנאמר "זכור את יום השבת לקדשו" היינו לזכור מתחלת השבוע ולהתכוון לקראת השבת שתבוא בעוד ששה ימים, וזה כולל עשייה והכנה כל ששת ימי המעשה לכבוד שבת. **ואילו הלל כל מעשיו לשם שמים.** "אבל הלל הזקן מדה אחרת היתה לו שכל מעשיו לשם שמים" והיינו שהלל כל כך היה דבוק בכל דרכיו ומעשיו בקב"ה ועשה כל מעשיו לשם שמים וכמו שאמר על עצמו "גומל נפשו איש חסד" שעושה חסד עם נפשו במה שהולך לרחוץ את עצמו ולדאוג לצרכי גופו, כיון שהכל היה אצלו לשם שמים לגמרי, ולכן לא היה נזקק לקדש את מאכלו של חול בקדושת שבת דוקא, אבל גם הלל מודה שעל ידי ההכנה לצורך שבת מתקדש המאכל בקדושת השבת, וכל מה שמשמר ליום השבת הרי זה מתעלה ומתייחד לשמו יתברך.

וכך כתב הזוהר על סעודות השבת בפרשת יתרו דף פח ע"ב בא וראך, בפעוידות הללו נודעים ישראל שיהם בני המלך ושהם מהיכל המלך ושהם בני האמונה, ומי שפוגם סעודה אחת מהם, מראה פגם למעלה, ומראה את עצמו שאינו מבני המלך העליון, שאינו מבני היכל המלך, ושאינו מרע קדוש של ישראל, ונותנים עליו חמר של שלשה דברים דין הגיהנם וכו'. **ללמדנו שהכל תלוי במחשבת האדם** ויכול לקדש מאכלו ובפרט סעודות השבת כל כך מעלתן גדולה בגלל קדושת הסעודות עד שהנמנע מאחת הסעודות לאו בכלל ישראל הוא ונענש על כך. **וכן דרשו חז"ל במסכת פסחים דף נט ע"ב** וכמה דכהנים לא אכלו בשר בעלים לא מתכפרי, דתניא **[שמות פרק כט פסוק לג]** ואכלו אתם אֶשֶׁר כָּפַר בָּהֶם מלמד שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרי. **וכתב בספר "אור הגנוז"** "כמו שהדבורה שמהפכת מאכל שבפיה לדבש, כן יכול האדם להעלות המאכל מתענוג גשמי לאור זיו השכינה ותענוג רוחני. ויכול הוא האדם לקדש עצמו כל כך, עד שיהא מאכלו כמו אור זיו שכינה שניזוונים ממנו המלאכים בעולם העליון".

להכין כל יום מאכלו מחדש ואחרי שהתפלל:

עוד מבואר בזוהר יתרו דף סב ע"א 9: מדוע הקב"ה הוריד את המן בכל יום ולא לכל השבוע בכדי שיצטרכו לבקש ולהתפלל יום יום על מזונותיו ועל ידי זה מתברך מזונו ויורד שפע לעולם, וכך גם עכשיו כל יום בתפילתו של האדם מוריד את השפע הרוחני למזונו ולכן רבי ייסא סבא הנהיג בביתו שלא מכינים את האוכל לפני התפילה.

מעשה:

כמסופר על צדיק מלומד בנסים שיצא שמו לשם ולתהילה, והנה כפרי אחד ששמע על הצדיק הזה החליט ללכת אליו להתברך, כאשר הגיע לצדיק אמר לו השמש כי כרגע הרב עסוק וימתין עד שיוכל לקבל אותך, בנתיים אותו כפרי הציץ מחור הדלת על הצדיק מתוך סקרנות, והנה ראה כי הצדיק יושב ואוכל איזה פרי, שאל את השמש האם זה הצדיק שכל כך מדברים עליו, השיבו כן, אך הכפרי תמה כיצד יתכן שמדובר על צדיק כזה גדול וראיתי שיושב ואוכל כמונו פירות, השיבו השמש שישאל את הרב, ובאמת כאשר נכנס שאל את השאלה, השיבו הצדיק כי יש הבדל קטן בנינו אתה כשרוצה לאכול משהו מברך עליו היות ואת הרוצה לאכול אבל אני אוכל בשביל לברך להשי"ת, והכוונה בזה שהצדיק הופך את האוכל הגשמי לחלק מעבודת השם שלו, לעומת זה האדם הפשוט כל המטרה שלו ליהנות ורק דרך אגב מברך, כך הוא הדבר בכל מה שעושה לצורכי גופו אם מכין לעשות רצון השי"ת הרי הופך כל מעשיו לרוחניות אבל אם כל כוונתו ליהנות בלבד הופך מעשיו לגשמיים בלבד.

מוסר השכל:

עלה בידנו ללמוד על מידת הקדושה במאכלו עד כמה חשוב לתת את הדעת כיצד יוכל האדם לקדש את הגשמיות עד שעיקר השגת רוח הקודש תלויה בזה, ויכול לעשות את שולחנו להיות תחליף למזבח לכפר על ידי צדקה ועל ידי לימוד תורה בשולחנו ועל ידי כוונה בברכותיו ואף עצם מחשבתו כאשר היא לעשות רצון השם מקדש ומרומם מאכלו כקרבת על המזבח, כך שהכל תלוי במעשיו של האדם וברצונו, כי כל מאכל יש בו החלק הרוחני שממנו הנשמה ניזונית והדבר תלוי במחשבתו וכוונתו, ואין ספק ככל שעקרת הבית במחשבתה מקדשת את תבשילי ביתה שיהיו לצורך עבודת השם הרי גורמת להשפיע קדושה על בני ביתה והצלחתם בעבודת השם, ויהי רצון שנוכח לקנות מידת הקדושה במאכלנו ובכל מעשנו לעשות רצון השם יתברך ובזה יושפע שפע רב רוחני וגשמי לנו ולכל בני ביתנו אמן.

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין
The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

מקורות:

- מבואר במסכת ברכות דף נד ע"ב וכן במסכת חגיגה דף כז ע"א** ואמר רב יהודה שלשה דברים [המאריך בהן] מאריכין ימיו ושנותיו של אדם, המאריך בתפלתו, והמאריך על שלחנו, והמאריך בבית הכסא. וכו' והמאריך על שלחנו דלמא אתי עניא ויהיב ליה, דכתיב [יחזקאל מ"א] המזבח עץ שלוש אמות גבה, וכתיב [יחזקאל מ"א] וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה', פתח במזבח וסיים בשלחן ורבי יוחנן ורבי אלעזר דאמרי תרוייהו כל זמן שבית המקדש קיים מזבח מכפר על ישראל, ועכשיו שלחנו של אדם מכפר עליו.
- כתב בספר המנהיג שער הכנסת אורחים עמוד תרצח** בא וראה ששקולה הכנסת אורחים ככל הקרבנות, שנא' ביחזקאל המזבח עץ שלש אמות וארכו שתים אמות ומקצעותיו לו וגוי', וידבר אלי זה השלחן אשר לפני יי', פתח במזבח וסיים בשלחן, לומר לך בזמן שבית המקדש קיים מזבח מכפר ובזמן שאין בית המקדש קיים שלחנו של אדם מכפר עליו להאכיל בו העניים, וכו' ע"כ. כ"כ הסמ"ג עשין דרבנן עשה ב', וכ"כ באבודרהם הלכות ברהמ"ז כדלקמן, ובספר כד הקמח ערך ברכה.
- מבואר בדברי השל"ה שער האותיות אות הקו"ף קדושת האכילה (ב).
- תנן במשנה אבות פרק ג משנה ג: **רבי שמעון אומר, שלשה שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה, כאילו אכלו מזבחי מתים, שפאמר (ישעיה כח), כי כל שלחנות מלאו קיא צאה בלי מקום. אבל שלשה שאכלו על שלחן אחד ואמרו עליו דברי תורה, כאילו אכלו משלחנו של מקום ברוך הוא, שפאמר (יחזקאל מא), וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה'.**
- כן מבואר בזוהר בפרשתנו תרומה דף קנג ע"א [מתורגם]** רבי חייא היה הולך לרבי שמעון לטבריה, והיו עמו רבי יעקב בר אידי ורבי ייסא הקטן. עד שהיו הולכים, לשבו לאכל. אמרו, כל אחד ואחד יאמר דברי תורה בפעודה הזו. אמר רבי ייסא, סעודת עראי היא, ולכן נקראת סעודה. ולא עוד, אלא שזו נקראת סעודה שנהנה ממנה הקדוש ברוך הוא. ועל זה כתוב, זה השלחן אשר לפני ה', שהרי דברי תורה יקיפו את המקום הזה. **עוד כתוב בדף קנד ע"א** מה הטעם: משום שיש שלחן ויש שלחן. שלחן שהאמר מסדר לפני הקדוש ברוך הוא למעלה ועומד תמיד לסדר בו דברי תורה ולהכיל בו אותיות של דברי תורה, והוא לוקט אותם אליו וכולל את כלם לתוכו, ובהם משתלם ושמח ויש לו שמחה. ועל שלחן זה כתוב (יחזקאל מא) זה השלחן אשר לפני ה'. לפני ה', ולא מלפני ה'. יש שלחן אחר שאין בו חלק של תורה, ואין לו חלק בקדשת התורה. ואותו שלחן נקרא קיא צואה, והוא בלי מקום, שאין לו חלק בצד הקדשה כלום. משום כך, שלחן שלא נאמר עליו דברי תורה הוא שלחן של קיא צאה, הוא שלחן של אילן אחר. אין באותו שלחן חלק בסוד האלוה העליון. שלחן שדברי תורה נאמרים עליו, הקדוש ברוך הוא נוטל אותו שלחן וישם אותו לחלקו. ולא עוד, אלא סור"ג"א, הממנה הגדול, נוטל כל הדברים הללו, וישם דיוקן אותו השלחן לפני הקדוש ברוך הוא. וכל אותם דברי התורה שפאמרו עליו עולים על אותו שלחן, ומתעטר לפני המלך הקדוש. משמע שכתוב זה השלחן אשר לפני ה', שמתעטר לפני הקדוש ברוך הוא. שלחנו של אדם עומד לטהר את האדם מפל חטאיו. אשרי הוא מי שאלה השנים עומדים על שלחנו דברי תורה, וחלק לעניים. מאותו שלחן.
- במסכת מגילה דף יב ע"ב** אמר רבא יום השביעי שבת היה, שישראל אוכלין ושותין, מתחילין בדברי תורה ובדברי תשבחות. אבל אומות העולם שאוכלין ושותין אין מתחילין אלא בדברי תיפלות.
- עוד כתב הזוהר יתרו דף טב ע"א** אמר לו רבי אלעזר, אם כך, למה חלשה נפשם יותר משאר בני העולם, שהרי שאר בני העולם בלח וחוץ יתר נראים להמציא? אמר לו, יפה שאלת. בא ראה, כל מזונותיהם של בני העולם באים מלמעלה. אותו מזון שפא מן השמים והארץ, זה מזון של כל העולם, והוא מזון של הכל, והוא מזון גס ועב. ואותו מזון שפא יותר מלמעלה, הוא מזון יותר דקיק, שפא ממקום שנמצא הדין, והוא המזון שאכלו ישראל שנימצאו ממצרים. המזון שנמצא להם לישראל באותו זמן במדבר, ממקום עליו שנקרא שמים, הוא מזון יותר דקיק, שנכנס יותר לנפש מהכל, ונפרד יותר מהגוף, ונקרא לחם אבירים. המזון היותר עליון מהכל הוא מזון החברים, אותם שמשתדלים בתורה, שאוכלים מזון של רוח ונשמה, ולא אוכלים מזון הגוף כלל, והיינו ממקום עליון נכבד על הכל, ונקרא חכמה. לכן חלש גוף החברים יותר מבני העולם, שהרי לא אוכלים מזון הגוף כלל, ואוכלים מזון של רוח ונשמה ממקום רחוק עליון נכבד מהכל. ולכן אותו מזון דקיק מן הדקיק יותר מהכל. אשרי חלקם. זהו שכתוב החכמה תחיה בעליה. אשרי חלקו של הגוף שיכול להזון במזון העליון.
- וכן כתב המהר"ח"ו בספר הליקוטים פרשת עקב:** ועם זה יתורץ קושיא זו, שאיך אפשר בעולם שהלחם שהוא חומרי יזון חלקי הנפש שבאדם, שהוא רוחניות, ואם לא יאכל אדם לחם ולא שום מזון, כך ימות ברעב ותצא נשמתו ממנו, ואם יאכל כזית לחם לחיה, והאיך אפשר שהלחם יעמיד הנשמה הרוחנית? ומהכרח קושיא זו, אמרו הפלוסופים שאין השארות לנפש, וכמות זה כן מות זה, כשימות האדם ויפסד חלק גופו, ג"כ יפסד חלק נשמתו, כיון שהיא ניזונית מדבר חומרי גם היא חומרית. ואין האמת כן, כי ח"ו, כי הם לא ידעו כל מה שאמרנו, שיש חיות אל המזון שהוא חלק רוחני שבו, להחיות חלק רוחני שבאדם. וזש"ה לכך האכילך את המן הרוחני, להודיעך כי לעולם אין מי שזן לאדם, אלא החלק רוחני שבו. וזש"ש כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם, כי על כל מוצא פי ה', דהיינו מה שיצא מפיו ית' בעת הבריאה, להוציא מן הארץ כל דבר ודבר, אותו הדיבור נכנס באותו המזון, והוא הוא המחיה את האדם. ולכך צריך לברך על המזון, כי ע"י הברכה מתעורר החיות:
- בזוהר יתרו דף טב ע"א:** רבי יוסי פתח, (תהלים קמה) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. מה כתוב למעלה? עיני כל אליך ישברו. כל אותם בני העולם מצפים וזוקפים עינים לקדוש ברוך הוא, ולכן (אבל) כל אותם בני האמונה מבקשים (צריכים לבקש) בכל יום ויום לשאל את מזונם מן הקדוש ברוך הוא ולהתפלל תפלותיהם עליו. מה הטעם: משום שכל מי שמתפלל תפלתו לקדוש ברוך הוא על מזונו, גורם שיתברך כל היום על ידו אותו האילן שמוזן כלם בו. (וטעם הדבר (תהלים סח) ברוך ה' יום יום) ואף על גב שנמצא עמו, צריך לבקש לפני הקדוש ברוך הוא ולהתפלל תפלה על המזון בכל יום, כדי שנימצאו על ידו ברכות כל יום ויום למעלה, והוא (שם סח) ברוך ה' יום יום. ועל זה לא צריך לאדם לבשל מזון מיום ליום אחר, שלא לעבך יום ליום אחר. זהו שכתוב ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו. יום ביומו דוקא, חוץ מערב שבת לשבת, כמו שבארנו. ואז נמצא הקדוש ברוך הוא מלא ברכות בכל יום, ואז כתוב פותח את ידך וגו'. מה זה רצון? אותו רצון שנמצא מהעתיק הקדוש, ויוצא ממנו רצון להמציא מזון לכל. ומי ששואל מזונות בכל יום ויום, שהוא נקרא בן נאמן, בסוד שבשבילו נמצאים ברכות למעלה. רבי ייסא סבא לא התקין סעודה בכל יום עד שבקש בקשתו לפני הקדוש ברוך הוא על מזונות. אמר, לא נתקין סעודה עד שתגנו מביית המלך. אחר שבקש בקשתו לפני הקדוש ברוך הוא, היה מחכה שעה אחת, ואמר: הרי זמן שנתן מבית המלך, ובאין והלקה התקנה הסעודה! וזוהי הדרך של אותם נראי הקדוש ברוך הוא, נראי חטא.

החותם בברכת שבת שלום ומבורך.
הצב"י מרדכי מלכא עיה"ק אלעד

